

KONVENCIJA PAR KULTŪRAS IZPAUSMJU DAUDZVEIDĪBAS AIZSARDZĪBU UN VEICINĀŠANU

Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerālkonference, kuras 33. sesija notika Parīzē no 2005. gada 3. līdz 21. oktobrim,

apstiprinot, ka kultūras daudzveidība ir cilvēcei raksturīga iezīme;

apzinoties, ka kultūras daudzveidība veido cilvēces kopējo kultūras mantojumu un ir jāsargā un jāsaglabā visas cilvēces labā;

labi apzinoties, ka kultūras daudzveidība pasauli dara bagātu un daudzveidīgu, kas savukārt paplašina izvēles iespējas un bagātina cilvēku spējas un vērtības, un tāpēc tā ir ilgtspējīgas kopienas, tautu un nāciju attīstības virzītājspēks;

atgādinot, ka kultūras daudzveidībai, kas plaukst demokrātijas, iecietības, sociālā taisnīguma un savstarpējās cieņas gaisotnē starp tautām un kultūrām, ir nepieciešams, lai vietējā, valsts un starptautiskā līmenī valdītu miers un drošība;

augstu vērtējot kultūras daudzveidības nozīmi pilnīgā cilvēktiesību un pamatbrīvību īstenošanā, kas pasludinātas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un citos vispāratzītos dokumentos;

uzsverot nepieciešamību iekļaut kultūru kā stratēģisku elementu gan valstu un starptautiskās attīstības politikā, gan starptautiskajā attīstības sadarbībā, ņemot vērā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Tūkstošgades deklarāciju (2000. gads), kurā īpaši uzsvērtā nabadzības izskaušana;

ņemot vērā, ka kultūra daudzveidīgi izpaužas laikā un telpā un ka šī daudzveidība ir iedzīvotāju cilvēci veidojošo tautu un sabiedrību unikalitātē un identitāšu un kultūras izpausmju dažādībā;

apzinoties, kāda nozīme kā nemateriālās un materiālās labklājības avotam ir tradicionālajām zināšanām, īpaši pamatiedzīvotāju zināšanu sistēmai, un to pozitīvo ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā, kā arī nepieciešamību tās atbilstoši aizsargāt un veicināt;

atzīstot, ka ir jāveic pasākumi, lai aizsargātu kultūras izpausmju daudzveidību, tostarp - tās satura daudzveidību, īpaši tādās situācijās, kad kultūras izpausmēm var draudēt izzušana vai pastāv iespēja, ka tās var tik nopietni vājinātas;

uzsverot kultūras nozīmi sociālajā kohēzijā vispār un īpaši tās spēju uzlabot sieviešu statusu un lomu sabiedrībā;

labi apzinoties, ka kultūras daudzveidību stiprina brīva ideju plūsma un to bagātina pastāvīga apmaiņa un mijiedarbība starp kultūrām;

vēlreiz apstiprinot, ka domas, vārda un informācijas brīvība, kā arī informācijas nesēju daudzveidība ļauj sabiedrībā plaukt kultūras izpausmēm;

atzīstot, ka kultūras izpausmju daudzveidība, to vidū tradicionālās kultūras izpausmes, ir būtisks faktors, kas ļauj indivīdiem un tautām paust savas idejas un vērtības un dalīties tajās ar citiem;

atgādinot, ka valodu daudzveidība ir kultūras daudzveidības pamatelements, un vēlreiz apstiprinot izglītības būtisko lomu kultūras izpausmju aizsardzībā un veicināšanā;

ņemot vērā to, kāda nozīme ir kultūras dzīvotspējai, tostarp minoritāšu un pamatiedzīvotāju kultūras dzīvotspējai, kas izpaužas gan kā viņu brīvība radīt un izplatīt savas tradicionālās kultūras izpausmes, gan kā tas, ka šī kultūra viņiem pašiem ir pieejama, tā ka viņi no tās gūst labumu savai attīstībai;

uzsverot to, cik svarīga loma ir kultūru mijiedarbībai un jaunradei, kas bagātina un atjauno kultūras izpausmes un palielina to cilvēku lomu, kuri piedalās kultūras attīstībā, veicinot sabiedrības progresu kopumā;

atzīstot intelektuālā īpašuma tiesību nozīmi to personu atbalstam, kuras piedalās kultūras jaunradē;

būdami pārliecināti, ka kultūras norisēm, precēm un pakalpojumiem ir divējāda daba - gan ekonomikas, gan kultūras -, jo tie ir identitātes, vērtību un jēgas izpausme, un tāpēc nevar uzskatīt, ka tiem piemīt vienīgi komerciāla vērtība;

norādot, ka, lai gan globalizācijas procesi, kurus veicinājusi straujā informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstība, rada nepieredzēti labus nosacījumus aizvien intensīvākai kultūru mijiedarbībai, tomēr tie rada arī izaicinājumu kultūras daudzveidībai, proti, palielina risku, ka padziļināsies disproporcija starp bagātajām un nabadzīgajām valstīm;

apzinoties UNESCO īpašās pilnvaras nodrošināt cieņu pret kultūras daudzveidību un ierosināt slēgt starptautiskas vienošanās, kas varētu būt nepieciešamas, lai veicinātu ideju brīvu plūsmu ar vārdu un tēlu starpniecību;

atsaucoties uz noteikumiem UNESCO pieņemtajos starptautiskajos dokumentos, kas attiecas uz kultūras daudzveidību un kultūras tiesību īstenošanu, jo īpaši uz 2001. gada Vispārējo deklarāciju par kultūras daudzveidību,

pieņem šo Konvenciju 2005. gada 20. oktobrī.

I. MĒRĶI UN PAMATPRINCIPI

1. pants. Mērķi

Šīs Konvencijas mērķi ir:

- (a) aizsargāt un veicināt kultūras izpausmju daudzveidību;
- (b) radīt nosacījumus, lai kultūras varētu plaukt un brīvi mijiedarboties savstarpēji labvēlīgā veidā;
- (c) veicināt dialogu starp kultūrām nolūkā nodrošināt plašāku un līdzsvarotu kultūras apmaiņu pasaulē, lai veicinātu savstarpēju cieņu starp kultūrām un miera kultūru;
- (d) veicināt starpkultūru saskarsmi, lai attīstītu kultūru mijiedarbību gaisotnē, kurā starp tautām tiek veidota saprašanās;
- (e) veicināt cieņu pret kultūras izpausmju daudzveidību un padziļināt izpratni par tās vērtību vietējā, valsts un starptautiskā līmenī;
- (f) vēlreiz apliecināt, cik svarīga visām valstīm ir saikne starp kultūru un attīstību, īpaši jaunattīstības valstīm, un atbalstīt darbības, kas tiek veiktas valsts un starptautiskā līmenī, lai nodrošinātu šīs saiknes patiesās vērtības atzīšanu;
- (g) atzīt kultūras norišu, preču un pakalpojumu kā identitātes, vērtību un nozīmes nesēju īpašo dabu;
- (h) vēlreiz apliecināt valstu suverēnās tiesības atbalstīt, noteikt un īstenot politiku un pasākumus, kurus tās uzskata par piemērotiem, lai aizsargātu un veicinātu kultūras izpausmju daudzveidību savā teritorijā;
- (i) stiprināt starptautisko sadarbību un solidaritāti partnerības gaisotnē, īpaši nolūkā palielināt jaunattīstības valstu spēju aizsargāt un veicināt kultūras izpausmju daudzveidību.

2. pants. Pamatprincipi

1. Cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas princips

Kultūras daudzveidību iespējams aizsargāt un veicināt vienīgi tad, ja ir garantētas cilvēktiesības un pamatbrīvības, to vidū - vārda, informācijas un saziņas brīvība, kā arī indivīdu iespēja izvēlēties kultūras izpausmes. Šīs Konvencijas noteikumus nevar izmantot, lai pārkāptu cilvēktiesības un pamatbrīvības, kuras noteiktas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā vai kuras garantē starptautiskās tiesības, nedz arī, lai ierobežotu to darbības jomu.

2. Suverenitātes princips

Valstīm saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem un starptautisko tiesību principiem ir suverēnas tiesības veikt pasākumus un īstenot politiku, lai aizsargātu un veicinātu kultūras izpausmju daudzveidību savā teritorijā.

3. Visu kultūru vienlīdzīgas godāšanas un cienīšanas princips

Kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzība un veicināšana paredz vienlīdz godāt un cienīt visas kultūras, to vidū - minoritāšu un pamatiedzīvotāju kultūru.

4. Starptautiskās solidaritātes un sadarbības princips

Starptautiskajai solidaritātei un sadarbībai jābūt vērstai uz to, lai dotu iespēju valstīm, īpaši jaunattīstības valstīm, radīt un nostiprināt savus kultūras izpausmes līdzekļus, to vidū - savu kultūras industriju - topošu vai jau izveidotu - vietējā, valsts un starptautiskā līmenī.

5. Attīstības ekonomisko un kultūras aspektu savstarpējās papildināmības princips

Tā kā kultūra ir viens no attīstības virzītājspēkiem, attīstības kultūras aspekti ir tikpat svarīgi kā tās ekonomiskie aspekti, un indivīdu un tautu pamattiesības ir tajos piedalīties un baudīt tos.

6. Ilgtspējīgas attīstības princips

Kultūras daudzveidība ir liela bagātība kā indivīdiem, tā sabiedrībai. Kultūras daudzveidības aizsardzība, veicināšana un uzturēšana ir būtisks nosacījums, lai tiktu nodrošināta ilgtspējīga attīstība pašreizējo un nākamo paaudžu labā.

7. Vienlīdzīgas pieejamības princips

Vienlīdzīga pieejamība bagātajam un daudzveidīgajam kultūras izpausmju klāstam no visas pasaules, kā arī pieejamība izpausmes un izplatīšanas līdzekļiem ir svarīgs kultūras daudzveidības vairošanas un savstarpējās sapratnes veicināšanas faktors.

8. Atvērtības un līdzsvarotības princips

Ja valstis nosaka pasākumus, lai atbalstītu kultūras izpausmju daudzveidību, tām jācenšas atbilstošā veidā veicināt atvērtību pret citām pasaules kultūrām un nodrošināt, ka šie pasākumi ir vērsti uz šīs Konvencijas mērķu sasniegšanu.

II. DARBĪBAS JOMA

3. pants. Darbības joma

Šī Konvencija attiecas uz pasākumiem, ko puses noteikušas saistībā ar kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu.

III. DEFINĪCIJAS

4. pants. Definīcijas

Šajā Konvencijā:

1. Kultūras daudzveidība

"Kultūras daudzveidība" ir daudzie un dažādie veidi, kādos izpaužas grupu un sabiedrību kultūra. Šīs izpausmes tiek nodotas tālāk grupu un sabiedrību ietvaros un starp tām.

Kultūras daudzveidība atklājas ne tikai dažādaajos veidos, kādos ar dažādu kultūras izpausmju starpniecību tiek izteikts, papildināts un nodots tālāk cilvēces kultūras mantojums, bet arī daudzveidīgos mākslinieciskās jaunrades, ražošanas, izplatīšanas un patērēšanas veidos neatkarīgi no izmantotajiem līdzekļiem un tehnoloģijām.

2. Kultūras saturs

"Kultūras saturs" ir simboliskā nozīme, mākslinieciskā dimensija un kultūras vērtības, kas sakņojas kultūras identitātē vai kas to izsaka.

3. Kultūras izpausmes

"Kultūras izpausmes" ir izpausmes, kas rodas individu, grupu vai sabiedrības jaunrades rezultātā un kurām ir kultūras saturs.

4. Kultūras norises, preces un pakalpojumi

"Kultūras norises, preces un pakalpojumi" ir norises, preces un pakalpojumi, kas, aplūkotas no to specifisko īpašību, lietojuma vai mērķu aspekta, iemieso vai nodod tālāk kultūras izpausmes neatkarīgi no to iespējamās komerciālās vērtības. Kultūras norises var būt pašmērķis vai arī var dot ieguldījumu kultūras preču un pakalpojumu ražošanā.

5. Kultūras industrijas

"Kultūras industrijas" ir tautsaimniecības nozares, kas ražo un izplata kultūras preces vai pakalpojumus, kā tie definēti iepriekš 4. punktā.

6. Kultūras politika un pasākumi

"Kultūras politika un pasākumi" ir ar kultūru saistītas vietēja, valsts, reģionāla vai starptautiska līmeņa politika un pasākumi, kas vai nu vērsti tieši uz kultūru vai arī paredzēti, lai tieši ietekmētu individu, grupu vai sabiedrības kultūras izpausmes, ietverot kultūras norišu, preču un pakalpojumu radīšanu, ražošanu un izplatīšanu, kā arī pieejamību.

7. Aizsardzība

"Aizsardzība" ir tādu pasākumu noteikšana, kuru mērķis ir saglabāt, sargāt un vairo kultūras izpausmju daudzveidību.

"Aizsargāt" nozīmē noteikt šādus pasākumus.

8. Starpkultūru saskarsme

"Starpkultūru saskarsme" ir dažādu kultūru līdzāspastāvēšana un vienlīdzīga mijiedarbība, kā arī iespēja radīt kopējas kultūras izpausmes, kuru pamatā ir dialogs un savstarpējā cieņa.

IV. PUŠU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

5. pants. Vispārējs noteikums par tiesībām un pienākumiem

1. Puses atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem, starptautisko tiesību principiem un vispāratzītiem cilvēktiesību dokumentiem vēlreiz apliecina savas suverēnās tiesības formulēt un īstenot savu kultūras politiku un noteikt pasākumus, lai aizsargātu un veicinātu kultūras izpausmju daudzveidību un stiprinātu starptautisko sadarbību nolūkā īstenot šīs Konvencijas mērķus.

2. Ja kāda no pusēm īsteno politiku un veic pasākumus, lai aizsargātu un veicinātu kultūras izpausmju daudzveidību savā teritorijā, tās politikai un pasākumiem jāatbilst šīs Konvencijas noteikumiem.

6. pants. Pušu tiesības valsts līmenī

1. Katra puse savas 4. panta 6. punktā definētās kultūras politikas un pasākumu ietvaros, kā arī, ņemot vērā savus īpašos apstākļus un vajadzības, var noteikt pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt un veicināt kultūras izpausmju daudzveidību tās teritorijā.

2. Šo pasākumu vidū var būt:

(a) reglamentējoši pasākumi, kuru mērķis ir aizsargāt un veicināt kultūras izpausmju daudzveidību;

(b) pasākumi, kuri attiecīgās valsts teritorijā pieejamo kultūras norišu, preču un pakalpojumu vidū atbilstošā veidā nodrošina iespējas radīt, ražot, izplatīt un baudīt vietējās kultūras norises, preces un pakalpojumu; tostarp iekļaujot noteikumus, kas attiecas uz šādās norisēs, precēs un pakalpojumos lietoto valodu;

(c) pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt neatkarīgajām vietējām kultūras industrijām, kā arī norisēm neformālajā kultūras sektorā reālu piekļuvi kultūras norišu, preču un pakalpojumu ražošanas un izplatīšanas līdzekļiem;

(d) pasākumi, kas vērsti uz to, lai sniegtu finansiālu palīdzību no valsts budžeta;

(e) pasākumi, kas vērsti uz to, lai mudinātu bezpeļņas organizācijas, kā arī valsts un privātas institūcijas, māksliniekus un citus speciālistus, kas darbojas kultūras jomā, attīstīt un veicināt ideju, kultūras izpausmju un kultūras norišu, preču un pakalpojumu brīvu apmaiņu un apriti, kā arī stimulēt radošo un uzņēmējdarbības garu viņu darbībā;

(f) pasākumi, kuru mērķis ir, ja nepieciešams, izveidot valsts institūcijas un atbalstīt tās;

(g) pasākumi, kuru mērķis ir stimulēt un atbalstīt māksliniekus un citas personas, kas iesaistītas kultūras izpausmju radīšanā;

(h) pasākumi, kuru mērķis ir vairot informācijas nesēju daudzveidību, tostarp attīstot sabiedrisko raidorganizāciju pakalpojumus.

7. pants. Kultūras izpausmju veicināšanas pasākumi

1. Puses cenšas savā teritorijā radīt vidi, kas indivīdus un sociālās grupas rosina:

(a) radīt, ražot, izplatīt pašiem savas kultūras izpausmes un piekļūt tām, pievēršot pienācīgu uzmanību sieviešu, kā arī dažādu sociālo grupu, tostarp minoritāšu pārstāvju un pamatiedzīvotāju, īpašajiem apstākļiem un vajadzībām;

(b) piekļūt pašu zemē, kā arī citās pasaules valstīs radītās kultūras daudzveidīgajām izpausmēm.

2. Puses cenšas arī atzīt mākslinieku, citu radošajā procesā iesaistīto personu, kultūras kopu un organizāciju, kas atbalsta viņu darbu, nozīmīgo ieguldījumu un galveno lomu kultūras izpausmju daudzveidības bagātināšanā.

8. pants. Kultūras izpausmju aizsardzības pasākumi

1. Neietekmējot 5. un 6. panta noteikumus, puse var noteikt tās īpašās situācijas, kurās pastāv risks, ka kultūras izpausmes minētās puses teritorijā var izzust, tās ir nopietni apdraudētas vai arī tās steidzami nepieciešams aizsargāt citu iemeslu dēļ.

2. Puses var veikt visus atbilstošos pasākumus, lai aizsargātu un saglabātu kultūras izpausmes situācijās, kuras aprakstītas 1. punktā, un darīt to tādā veidā, kas atbilst šīs Konvencijas noteikumiem.

3. Puses ziņo 23. pantā minētajai Starpvaldību komitejai par visiem pasākumiem, kas veikti, lai atrisinātu ar situācijas steidzamību saistītos jautājumus, un komiteja var sniegt atbilstošas rekomendācijas.

9. pants. Informācijas sniegšana un caurskatāmība

Puses:

(a) ik pēc četriem gadiem sniedz attiecīgu informāciju savos ziņojumos UNESCO par pasākumiem, kas veikti, lai aizsargātu un veicinātu kultūras izpausmju daudzveidību to teritorijā un starptautiskā līmenī;

(b) norāda kontaktpunktu, kas atbildīgs par informācijas sniegšanu saistībā ar šo Konvenciju;

(c) dalās un apmainās ar informāciju, kas saistīta ar kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu.

10. pants. Izglītība un sabiedrības informētība

Puses:

(a) vairo un veicina izpratni par to, cik svarīgi ir aizsargāt kultūras izpausmju daudzveidību, izmantojot *inter alia* programmas, kas izglīto un paaugstina sabiedrības informētības līmeni;

(b) sadarbojas ar citām pusēm un starptautiskām un reģionālām organizācijām, lai īstenotu šā panta mērķus;

(c) cenšas veicināt jaunradi un stiprināt ražošanas kapacitāti, izveidojot izglītojošas, mācību un apmaiņas programmas kultūras industrijas jomā. Šie pasākumi jāīsteno tā, lai tie nelabvēlīgi neietekmētu tradicionālos ražošanas veidus.

11. pants. Pilsoniskās sabiedrības līdzdalība

Puses atzīst pilsoniskās sabiedrības būtisko lomu kultūras izpausmju aizsardzībā un veicināšanā. Puses veicina pilsoniskās sabiedrības aktīvu līdzdalību to centienos īstenot šīs Konvencijas mērķus.

12. pants. Starptautiskās sadarbības veicināšana

Puses cenšas stiprināt savu divpusējo, reģionālo un starptautisko sadarbību, lai radītu nosacījumus, kas sekmētu kultūras izpausmju daudzveidības veicināšanu, sevišķi ņemot vērā 8. un 17. pantā minētās situācijas, it īpaši, lai:

- (a) sekmētu pušu dialogu kultūras politikas jautājumos;
- (b) pilnveidotu valsts sektora stratēģiskās un pārvaldes spējas valsts kultūras institūcijās, īstenojot profesionālu un starptautisku kultūras apmaiņu un sniedzot informāciju par paraugpraksēm;
- (c) stiprinātu partnerību ar pilsonisko sabiedrību, nevalstiskajām organizācijām un privāto sektoru, kā arī to starpā, lai sekmētu kultūras izpausmju daudzveidību;
- (d) veicinātu jauno tehnoloģiju izmantošanu, rosinātu veidot partnerību, lai paplašinātu informācijas apmaiņu un uzlabotu izpratni par kultūru, kā arī sekmētu kultūras izpausmju daudzveidību;
- (e) rosinātu noslēgt kopražošanas un kopējas izplatīšanas līgumus.

13. pants. Kultūras integrēšana ilgtspējīgā attīstībā

Puses cenšas integrēt kultūru savā attīstības politikā visos līmeņos, lai radītu labvēlīgus nosacījumus ilgtspējīgai attīstībai, un tā ietvaros tiecas sekmēt aspektus, kas saistīti ar kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu.

14. pants. Sadarbība attīstībai

Puses cenšas atbalstīt sadarbību nolūkā panākt ilgtspējīgu attīstību un nabadzības mazināšanu, jo īpaši saistībā ar jaunattīstības valstu īpašajam vajadzībām, lai sekmētu dinamiskas kultūras nozares veidošanos *inter alia* ar šādiem līdzekļiem:

- (a) kultūras industriju stiprināšana jaunattīstības valstīs, veicot šādus pasākumus:
 - (i) radot un nostiprinot kultūras produkcijas ražošanas un izplatīšanas spēju jaunattīstības valstīs;
 - (ii) veicinot jaunattīstības valstu kultūras norišu, preču un pakalpojumu plašāku piekļuvi pasaules tirgum un starptautiskajiem izplatīšanas tīkliem;
 - (iii) radot iespēju veidoties dzīvotspējīgiem vietējiem un reģionālajiem tirgiem;
 - (iv) kad vien iespējams, nosakot attiecīgus pasākumus attīstītajās valstīs nolūkā veicināt jaunattīstības valstu piekļuvi kultūras norisēm, precēm un pakalpojumiem to teritorijā;
 - (v) sniedzot atbalstu radošajam darbam un, cik iespējams, veicinot jaunattīstības valstu mākslinieku mobilitāti;
 - (vi) veicinot atbilstošu sadarbību starp attīstītajām un jaunattīstības valstīm *inter alia* mūzikas un filmu jomā.

(b) resursu veidošana, izmantojot apmaiņu ar informāciju, pieredzi un speciālajām zināšanām, kā arī apmācot cilvēkresursus valsts un privātajā sektorā jaunattīstības valstīs, *inter alia* attiecībā uz stratēģiskās plānošanas un pārvaldības spēju, politikas izstrādi un īstenošanu, kultūras izpausmju veicināšanu un izplatīšanu, mazo, vidējo un mikrouzņēmumu attīstību, tehnoloģiju izmantošanu, kā arī prasmju veidošanu un tālāknodešanu.

(c) tehnoloģiju pārnese, ieviešot atbilstošus motivējošus pasākumus tehnoloģiju un zināšanu pārnesei, jo īpaši kultūras industriju un uzņēmumu jomās.

(d) finansiāla atbalsta sniegšana:

(i) nodibinot Starptautisko Kultūras daudzveidības fondu, kā noteikts 18. pantā;

(ii) pēc vajadzības sniedzot oficiālu palīdzību attīstības jomā, tostarp tehnisku palīdzību, lai stimulētu un atbalstītu jaunradi;

(iii) izmantojot citus finansiālās palīdzības veidus, piemēram, piešķirot aizdevumus ar zemiem procentiem un pabalstus, kā arī izmantojot citus līdzekļu piešķiršanas mehānismus.

15. pants. Sadarbības mehānismi

Puses veicina partnerības veidošanos valsts, privātajā sektorā un bezpeļņas organizācijās un starp tām nolūkā sadarboties ar jaunattīstības valstīm, lai nostiprinātu to spēju aizsargāt un veicināt kultūras izpausmju daudzveidību. Atbilstoši jaunattīstības valstu praktiskajām vajadzībām šī novatoriskā partnerība liek uzsvāru uz infrastruktūras, cilvēkresursu un politikas turpmāko attīstību, kā arī uz apmaiņu ar kultūras norisēm, precēm un pakalpojumiem.

16. pants. Atvieglojumu piemērošana jaunattīstības valstīm

Attīstītās valstis veicina kultūras apmaiņu ar jaunattīstības valstīm, ar atbilstošas institucionālās sistēmas un tiesiskā regulējuma ietvaros piemērojot atvieglojumu režīmu jaunattīstības valstu māksliniekiem un citiem speciālistiem un darbiniekiem, kas strādā kultūras jomā, kā arī kultūras precēm un pakalpojumiem.

17. pants. Starptautiskā sadarbība situācijās, kad kultūras izpausmes ir nopietni apdraudētas

Puses sadarbojas, 8. pantā minētajās situācijās sniedzot palīdzību cita citai, īpaši - jaunattīstības valstīm.

18. pants. Starptautiskais Kultūras daudzveidības fonds

1. Ar šo tiek nodibināts "Starptautiskais Kultūras daudzveidības fonds", turpmāk tekstā - "Fonds".

2. Fonds sastāv no ieguldījumu fondiem, kas dibināti saskaņā ar UNESCO Finanšu noteikumiem [*Financial Regulations of UNESCO*].

3. Fonda kapitālu veido:

(a) pušu brīvprātīgās iemaksas;

(b) līdzekļi, ko šim nolūkam piešķir UNESCO ģenerālkonference;

(c) citu valstu, ANO sistēmas organizāciju un programmu, citu reģionālo vai starptautisko organizāciju un valsts vai privāto struktūru, kā arī privātpersonu iemaksas, dāvinājumi vai novēlējumi;

(d) jebkuri procenti, kas pienākas par Fonda līdzekļiem;

(e) līdzekļi, kas piesaistīti kā iegēmumi par pasākumiem, kuri organizēti Fonda labā;

(f) jebkuri citi līdzekļi, kurus atļauj Fonda noteikumi.

4. Lēmumus par Fonda līdzekļu izlietojumu pieņem Starpvaldību komiteja, pamatojoties uz 22. pantā minētās Pušu konferences noteiktajām vadlīnijām.

5. Starpvaldību komiteja var pieņemt iemaksas un cita veida palīdzību vispārējiem un konkrētiem mērķiem saistībā ar konkrētiem projektiem, ja šos projektus ir apstiprinājusi Starpvaldību komiteja.

6. Fondā izdarītajām iemaksām nevar uzlikt nekādus politiskus, ekonomiskus vai citus nosacījumus, kas nav saderīgi ar šīs Konvencijas mērķiem.

7. Puses cenšas regulāri veikt brīvprātīgas iemaksas, lai nodrošinātu šīs Konvencijas īstenošanu.

19. pants. Informācijas apmaiņa, analīze un izplatīšana

1. Puses vienojas veikt apmaiņu ar informāciju un speciālajām zināšanām saistībā ar datu vākšanu un statistiku par kultūras izpausmju daudzveidību, kā arī par to aizsardzības un veicināšanas paraugpraksēm.

2. UNESCO, izmantojot tās Sekretariāta rīcībā esošos mehānismus, nodrošina, ka tiek vākta, analizēta un izplatīta visa attiecīgā informācija, statistika un paraugprakses.

3. UNESCO izveido un atjaunina arī datu bāzi par dažādām nozarēm un valdības, privātām un bezpeļņas organizācijām, kas iesaistītas kultūras izpausmju jomā.

4. Lai veicinātu datu vākšanu, UNESCO pievērš īpašu uzmanību to pušu resursu veidošanai un speciālo zināšanu nostiprināšanai, kuras iesniedz šādas palīdzības pieprasījumu.

5. Šajā pantā norādītās informācijas vākšana papildina informāciju, kas tiek vākta saskaņā ar 9. panta noteikumiem.

V. SAISTĪBA AR CITIEM TIESĪBU AKTIEM

20. pants. Saistība ar citiem līgumiem: savstarpējs atbalsts, papildināmība un nepakārtotība

1. Puses atzīst, ka tās labticīgi pilda savas pienākumus, kas tām noteikti ar šo Konvenciju un visiem citiem līgumiem, kuru puses tās ir. Tādējādi, nepakārtojot šo Konvenciju nevienam citam līgumam,

(a) tās veicina savstarpēju atbalstu starp šo Konvenciju un citiem līgumiem, kuru puses tās ir; un

(b) interpretējot un piemērojot citus līgumus, kuru puses tās ir, vai arī uzsākot veikt citus starptautiskos pienākumus, puses ņem vērā šīs Konvencijas attiecīgos noteikumus.

2. Neko šajā Konvencijā nedrīkst interpretēt tādējādi, ka tiktu mainītas pušu tiesības un pienākumi, kas tām noteikti saskaņā ar jebkuru citu līgumu, kuru puses tās ir.

21. pants. Starptautiskās konsultācijas un koordinācija

Puses apņemas veicināt šīs Konvencijas mērķu un principu īstenošanu citos starptautiskos forumos. Šajā nolūkā puses vajadzības gadījumā konsultējas cita ar citu, paturot prātā šos mērķus un principus.

VI. KONVENCIJAS INSTITŪCIJAS

22. pants. Pušu konference

1. Tiek nodibināta Pušu konference. Pušu konference ir šīs Konvencijas pilnsapulce un augstākā struktūra.
2. Pušu konference sanāk uz kārtējo sesiju reizi divos gados, ja vien iespējams, UNESCO ģenerālkonferences laikā. Tā var sanākt uz ārkārtas sesiju, ja tā to nolēmj vai ja Starpvaldību komiteja saņem šādu pieprasījumu, ko iesniegusi vismaz viena trešdaļa no pusēm.
3. Pušu konference pieņem savu reglamentu.
4. Pušu konferences uzdevumi *inter alia* ir:
 - (a) ievēlēt Starpvaldību komitejas locekļus;
 - (b) saņemt un izskatīt Starpvaldību komitejas pārsūtītos Konvencijas pušu ziņojumus;
 - (c) apstiprināt darbības vadlīnijas, ko pēc tās pieprasījuma sagatavojusi Starpvaldību komiteja;
 - (d) veikt jebkādus citus pasākumus, ko tā uzskata par nepieciešamiem, lai veicinātu šīs Konvencijas mērķu sasniegšanu.

23. pants. Starpvaldību komiteja

1. Starpvaldību komiteju kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzībai un veicināšanai (turpmāk tekstā - Starpvaldību komiteja) nodibina UNESCO ietvaros. To veido Konvencijas 18 dalībvalstu pārstāvji, ko, Konvencijai stājoties spēkā atbilstoši 29. pantam, uz četriem gadiem ievēlē Pušu konference.
2. Starpvaldību komiteja sanāk ik gadu.
3. Starpvaldību komiteja darbojas ar Pušu konferences pilnvarojumu un tās vadībā un ir tai atbildīga.
4. Starpvaldību komitejas locekļu skaitu palielina līdz 24, kad Konvencijas pušu skaits sasniedz 50.
5. Starpvaldību komitejas locekļus ievēlē, pamatojoties uz vienlīdzīgas ģeogrāfiskās pārstāvniecības un rotācijas principiem.
6. Neietekmējot citus pienākumus, kas Starpvaldību komitejai noteikti ar šo Konvenciju, tās uzdevumi ir:
 - (a) veicināt šīs Konvencijas mērķu sasniegšanu, kā arī rosināt un uzraudzīt tās īstenošanu;
 - (b) sagatavot un pēc Pušu konferences pieprasījuma iesniegt tai apstiprināšanai darbības vadlīnijas Konvencijas noteikumu īstenošanai un piemērošanai;
 - (c) pārsūtīt Pušu konferencei Konvencijas pušu ziņojumus kopā ar tās komentāriem un to satura kopsavilkumu;
 - (d) sniegt atbilstošus ieteikumus attiecībā uz situācijām, par kurām tai ziņo Konvencijas puses saskaņā ar attiecīgajiem Konvencijas noteikumiem, jo īpaši 8. pantu;
 - (e) izveidot procedūras un citus mehānismus konsultācijām, kas vērstas uz to, lai veicinātu šīs Konvencijas mērķu īstenošanu un principu ievērošanu citos starptautiskos forumos;

(f) veikt jebkādus citus uzdevumus, ko Pušu konference var pieprasīt.

7. Starpvaldību komiteja atbilstoši savam reglamentam jebkurā laikā var uzaicināt valsts vai privātas organizācijas vai privātpersonas piedalīties tās sanāsmēs, lai sniegtu konsultācijas par konkrētiem jautājumiem.

8. Starpvaldību komiteja sagatavo un iesniedz Pušu konferencei apstiprināšanai savu reglamentu.

24. pants. UNESCO Sekretariāts

1. Konvencijas institūcijām palīdz UNESCO Sekretariāts.

2. Sekretariāts sagatavo Pušu konferences un Starpvaldību komitejas dokumentāciju, kā arī to sanāsmju darba kārtību, palīdz īstenot to lēmumus un sniedz ziņojumus par šo lēmumu īstenošanu.

VII. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

25. pants. Strīdu izšķiršana

1. Ja starp Konvencijas pusēm rodas strīds par Konvencijas interpretāciju vai piemērošanu, puses cenšas rast risinājumu sarunu ceļā.

2. Ja attiecīgās puses nevar vienoties sarunu ceļā, tās var kopīgi lūgt trešās personas starpniecību vai pieprasīt, lai tā darbojas kā starpnieks.

3. Ja starpniecība netiek iesaistīta vai ja netiek panākts risinājums sarunu ceļā vai ar starpniecību, puse var izmantot samierināšanu saskaņā ar šīs Konvencijas pielikumā noteikto procedūru. Puses labticīgi izskata Samierināšanas komisijas priekšlikumu strīda atrisināšanai.

4. Katra puse ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās laikā var paziņot, ka tā neatzīst iepriekšminēto samierināšanas procedūru. Ikvienu puse, kas izteikusi šādu paziņojumu, var jebkurā laikā atsaukt šo paziņojumu, paziņojot par to UNESCO ģenerāldirektoram.

26. pants. Kārtība, kādā dalībvalstis ratificē, pieņem, apstiprina Konvenciju vai pievienojas tai

1. UNESCO dalībvalstis šo Konvenciju ratificē, pieņem, apstiprina vai pievienojas tai saskaņā ar savu attiecīgo konstitucionālo procedūru.

2. Ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumentus deponē UNESCO ģenerāldirektoram.

27. pants. Pievienošanās

1. Šai Konvencijai var pievienoties visas valstis, kas nav UNESCO dalībvalstis, bet ir ANO vai jebkuras tās specializētās aģentūras dalībvalstis un kuras UNESCO ģenerālkonference uzaicinājusi tai pievienoties.

2. Šai Konvencijai var pievienoties arī teritorijas, kurām ir pilnīga iekšējā pašpārvalde un kuras par tādām atzīst ANO, bet kuras nav ieguvušas pilnīgu neatkarību saskaņā ar Ģenerālās asamblejas rezolūciju 1514 (XV) un kuru kompetencē ir šajā Konvencijā reglamentētie jautājumi, to vidū - kompetence slēgt līgumus par šādiem jautājumiem.

3. Uz reģionālajām ekonomiskās integrācijas organizācijām attiecas šādi noteikumi:

(a) šai Konvencijai var pievienoties arī jebkura reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, kurai šīs Konvencijas noteikumi ar izņēmumiem, kas turpmāk norādīti, pilnībā ir saistoši, tāpat kā tas ir dalībvalstīm;

(b) ja šādas organizācijas viena vai vairākas dalībvalstis ir arī šīs Konvencijas puses, tad organizācija un šāda dalībvalsts vai dalībvalstis izlemj, kāda būs to atbildība par savu pienākumu izpildi, kas noteikti šajā Konvencijā. Šāds atbildības sadalījums stājas spēkā pēc tam, kad pabeigta c) apakšpunktā noteiktā paziņošanas procedūra. Organizācija un dalībvalstis nav tiesīgas vienlaicīgi īstenot tiesības, ko tās iegūst saskaņā ar šo Konvenciju. Turklāt reģionālas ekonomiskās integrācijas organizācijas savas kompetences robežās īsteno tiesības balsot, izmantojot balsu skaitu, kas atbilst šo organizāciju dalībvalstu - Konvencijas pušu - skaitam. Šāda organizācija neīsteno savas balsstiesības, ja kāda tās dalībvalsts pati īsteno savas balsstiesības, un otrādi;

(c) reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija un tās dalībvalsts vai dalībvalstis, kas vienojušās par atbildības sadalījumu, kā noteikts b) apakšpunktā, šādi informē Konvencijas puses par jebkuru attiecīgi ierosināto atbildības sadalījumu:

(i) šāda organizācija savā pievienošanās dokumentā precīzi paziņo, kāds ir atbildības sadalījums attiecībā uz jautājumiem, ko reglamentē Konvencija;

(ii) ja to attiecīgā atbildība vēlāk tiek mainīta, tad reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija informē depozitāru par jebkurām šādām ierosinātām izmaiņām to attiecīgajā atbildībā; depozitārs savukārt par šādām izmaiņām informē Konvencijas puses;

(d) tiek pieņemts, ka reģionālas ekonomiskās integrācijas organizācijas dalībvalstis, kuras kļūst par šīs Konvencijas pusēm, saglabā kompetenci pār visiem jautājumiem, attiecībā uz kuriem par kompetences nodošanu organizācijai nav īpaši paziņots depozitāram vai par ko tas nav īpaši informēts;

(e) "reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija" ir organizācija, kuru veido suverēnas valstis, kas ir ANO vai jebkuras ANO specializētās aģentūras dalībvalstis, un kurai šīs valstis nodevušas kompetenci pār jautājumiem, ko reglamentē šī Konvencija, un kura atbilstoši tās iekšējām procedūrām ir pienācīgi pilnvarota kļūt par šī Konvencijas pusi.

4. Pievienošanās dokumentu deponē UNESCO ģenerāldirektoram.

28. pants. Kontaktpunkts

Kļūstot par šīs Konvencijas pusi, ikviena puse norāda "kontaktpunktu", kā minēts 9. pantā.

29. pants. Stāšanās spēkā

1. Šī Konvencija stājas spēkā trīs mēnešus pēc trīsdesmitā ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumenta deponēšanas dienas, bet tikai attiecībā uz tām valstīm vai reģionālajām ekonomiskās integrācijas organizācijām, kas deponējušas savus, attiecīgi, ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumentus šajā dienā vai pirms tam. Tā stājas spēkā attiecībā uz jebkuru citu pusi trīs mēnešus pēc tās ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumenta deponēšanas.

2. Šā panta nolūkiem ikvienu dokumentu, ko deponējusi reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, neuzskata par papildu dokumentu tiem, ko deponējušas šīs organizācijas dalībvalstis.

30. pants. Federālas vai neunitāras konstitucionālās sistēmas

Atzīstot, ka starptautiski līgumi ir vienlīdz saistoši to pusēm neatkarīgi no to konstitucionālās sistēmas, uz pusēm, kurās ir federāla vai neunitāra konstitucionālā sistēma, attiecas šādi noteikumi:

(a) attiecībā uz šīs Konvencijas noteikumiem, kuru īstenošana ir federālā vai centrālā likumdevēja jurisdikcijā, federālās vai centrālās valdības pienākumi ir tādi paši, kādi ir to pušu pienākumi, kuras nav federālas valstis;

(b) attiecībā uz tiem Konvencijas noteikumiem, kuru īstenošana ir atsevišķu valsti veidojošu vienību, piemēram, štatu, novadu, provinču vai kantonu jurisdikcijā, kam saskaņā ar federācijas konstitucionālo sistēmu nav pienākuma veikt likumdošanas pasākumus, federālā valdība pēc vajadzības informē šādu

valsti veidojošo vienību - štatu, novadu, provinču vai kantonu - kompetentās iestādes par minētajiem noteikumiem, rekomendējot tos pieņemt.

31. pants. Denonsēšana

1. Ikviena šīs Konvencijas puse var denonsēt šo Konvenciju.
2. Par denonsēšanu paziņo ar rakstisku dokumentu, kuru deponē UNESCO ģenerāldirektoram.
3. Denonsēšana stājas spēkā 12 mēnešus pēc denonsēšanas dokumenta saņemšanas. Denonsēšana nekādi neietekmē Konvenciju denonsējošās puses finansiālās saistības līdz dienai, kad izstāšanās stājas spēkā.

32. pants. Depozitāra uzdevumi

UNESCO ģenerāldirektors kā šīs Konvencijas deponētārs informē organizācijas dalībvalstis, kā arī valstis, kuras nav organizācijas dalībvalstis, reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas, kas minētas 27. pantā, kā arī ANO par visiem 26. un 27. pantā noteiktajiem ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumentiem un 31. pantā minētajām denonsēšanām.

33. pants. Grozījumi

1. Šīs Konvencijas puse var rakstiskā paziņojumā, kas adresēts ģenerāldirektoram, ierosināt šīs Konvencijas grozījumus. Ģenerāldirektors izsūta šo paziņojumu visām pusēm. Ja sešu mēnešu laikā pēc paziņojuma nosūtīšanas ne mazāk kā puse no Konvencijas pusēm apstiprinoši atbild uz attiecīgo pieprasījumu, tad ģenerāldirektors šo priekšlikumu iesniedz apspriešanai un iespējamai pieņemšanai nākamajā Pušu konferences sesijā.
2. Grozījumus pieņem ar divu trešdaļu klātesošo un balsojošo pušu vairākumu.
3. Pēc pieņemšanas šīs Konvencijas grozījumus iesniedz pusēm ratifikācijai, pieņemšanai, apstiprināšanai vai, lai tiem pievienotos.
4. Attiecībā uz pusēm, kas ratificējušas, pieņēmušas, apstiprinājušas šos Konvencijas grozījumus vai tiem pievienojušas, šie grozījumi stājas spēkā trīs mēnešus pēc tam, kad divas trešdaļas no pusēm deponējušas šā panta 3. punktā minētos dokumentus. Pēc tam attiecībā uz ikvienu pusi, kas ratificē, pieņem, apstiprina grozījumu vai tam pievienojas, minētais grozījums stājas spēkā trīs mēnešus pēc tam, kad šī puse deponējusi savu ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumentu.
5. Procedūru, kas izklāstīta 3. un 4. punktā, nepiemēro grozījumiem 23. pantā attiecībā uz Starpvaldību komitejas locekļu skaitu. Šie grozījumi stājas spēkā tad, kad tie tiek pieņemti.
6. Ja vien nav izteikts citāds nodoms, tad valsts vai 27. pantā minētā reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija, kura kļūst par Konvencijas pusi pēc tam, kad grozījumi stājušies spēkā atbilstoši šā panta 4. punktam, tiek uzskatīta:
 - (a) par šādi grozītās Konvencijas pusi; un
 - (b) par negrozītās Konvencijas pusi attiecībā uz ikvienu pusi, kam grozījumi nav saistoši.

34. pants. Autentiskie teksti

Šī Konvencija ir izstrādāta arābu, ķīniešu, angļu, franču, krievu un spāņu valodā, un visi seši teksti ir vienlīdz autentiski.

35. pants. Reģistrācija

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas statūtu 102. pantu šo Konvenciju pēc UNESCO ģenerāldirektora lūguma reģistrē Apvienoto Nāciju Organizācijas Sekretariātā.

SAMIERINĀŠANAS PROCEDŪRA

1.pants. Samierināšana

Pēc vienas no strīdā iesaistīto pušu lūguma izveido Samierināšanas komisiju. Ja vien puses nevienojas citādi, Komisiju veido pieci locekļi - katra attiecīgā puse ieceļ divus locekļus, un tie kopīgi izraugās priekšsēdētāju.

2. pants. Komisijas locekļi

Strīdos, kuros iesaistītas vairāk nekā divas puses, tās puses, kam ir vienādas intereses, kopīgi ieceļ savus Komisijas locekļus, savstarpēji vienojoties. Ja divām vai vairākām pusēm ir atšķirīgas intereses vai arī ir domstarpības par to, vai tām ir vienādas intereses, tās ieceļ savus Komisijas locekļus atsevišķi,

3. pants. Iecelšana

Ja puses nav iecēlušas Komisijas locekļus divu mēnešu laikā no dienas, kad pieprasīts izveidot Samierināšanas komisiju, tad UNESCO ģenerāldirektors, ja to lūdz kāda no pusēm, kas iesniegusi pieprasījumu, ieceļ šos Komisijas locekļus turpmāko divu mēnešu laikā.

4. pants. Komisijas priekšsēdētājs

Ja Samierināšanas komisijas priekšsēdētājs nav izraudzīts divu mēnešu laikā pēc tam, kad iecelts pēdējais no Komisijas locekļiem, tad UNESCO ģenerāldirektors, ja to lūdz kāda no pusēm, ieceļ priekšsēdētāju turpmāko divu mēnešu laikā.

5.pants. Lēmumi

Samierināšanas komisija pieņem lēmumus ar tās locekļu balsu vairākumu. Ja vien strīda puses nevienojas citādi, tā nosaka savu procedūru. Tā iesniedz savu priekšlikumu strīda atrisināšanai, kuru puses labticīgi izskata.

6. pants. Domstarpības

Domstarpības par to, vai strīda izskatīšana ir Saskaņošanas komisija kompetencē, izlemj komisija.